

Finansiell profil

Piteå kommun 2005–2007

KommunForsk
I

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna
i Övre Norrland 2005–2007

Så tolkar du den finansiella profilen!

Förklaringar av de fyra perspektiven
och de finansiella nyckeltalen

Finansiell profil över kommunen 2005–2007

44 finansiella profiler 2007

– Kommunerna i Övre Norrland

Finansiella nyckeltal 2007

Länsvisa jämförelser 2007

Inledning – syftet med denna rapport

Syftet med rapporten

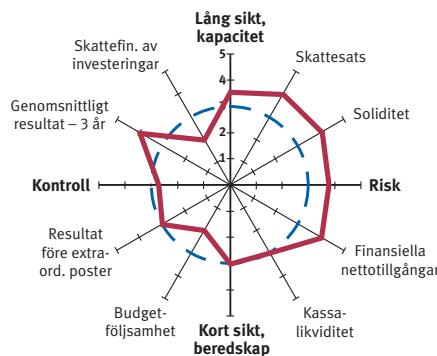
Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analysen som återfinns kommuners årsredovisningar. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur 44 kommuner i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2005–2007. Kommunerna benämns i rapporten som Övre Norrland.

Skälet till att just dessa fyra län och 44 kommuner valdes, var att de utgör en lämplig grupp som går att jämföra storleksmässigt och geografiskt.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna som i dagsläget ingår i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länet och riket.

Profilen är konstruerad i form av ett polär-diagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont.

De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 11–12.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Övre Norrland har utvecklats finansiellt från 2005–2007. Här finns också en tabell som lyfter fram starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling

under perioden 2005–2007. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot de övriga kommunerna i Övre Norrland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profilen som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länet.

Därefter följer en sida med redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Övre Norrland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Övre Norrland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras med profiler som jämför de ca 140 kommunerna i Sverige som i dagsläget ingår i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I påföljande avsnitt redovisas samtliga finansiella profiler för 2007 för alla kommunerna i Övre Norrland. I det näst sista avsnittet presenteras åtta finansiella nyckeltal för samtliga fyrtio kommuner. Avslutningsvis görs en jämförande finansiell analys mellan ett antal län i Sverige.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Övre Norrland 2005–2007

Syftet med detta avsnitt är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen bland kommunerna i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten under perioden 2005–2007. I denna rapport benämns dessa kommuner som Övre Norrland. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

De finansiella nyckeltal som används i analysen är ovägd. Det innebär att alla de 44 kommuner som ingår i Övre Norrland väger lika tungt avseende medelvärde oavsett storlek. Anledningen till att detta beräkningssätt valts, är dels att det är det mest vanligt förekommande beräkningssättet, dels att större kommuners siffror inte skall slå igenom i analysen.

I slutet av denna finansiella analys finns en tabell där ett antal finansiella nyckeltal under perioden 2005–2007 redovisas för genomsnittet bland kommunerna i gruppen. Nyckeltalen är till stor del desamma som används i den finansiella profilen länge fram i denna rapport. I tabellen finns dock några kompletterande nyckeltal, vilka fördjupar den nedanstående analysen ytterligare.

I de tabeller som redovisas på de kommande sidorna i denna analys avser ”medel” genomsnittsvärdet bland de 44 kommuner som ingår i Övre Norrland.

I rapporten lämnas också värde för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Övre Norrland består av 44 kommuner. I gruppen Övre Norrland bor ca 880 000 invånare fördelade på 44 kommuner. De omsatte under 2007 ca 51 miljarder kr. Balansomslutningen uppgick till ca 69 miljarder kr. Kommunerna investerade för drygt 3 miljarder.

De största kommunerna är Umeå, Sundsvall, Luleå, Skellefteå, Östersund och

Örnsköldsvik. De spänner befolkningsmässigt från 115 000 till 56 000 invånare, totalt 675 000 invånare av länets 880 000 invånare. De minsta kommunerna är Bjurholm, Sorsele, Dorotea, Arjeplog, Åsele, Malå och Överkalix. De har mellan 2 500 och 4 000 invånare.

Resultat före extraordinära poster visar en negativ utveckling

En grundläggande förutsättning för en god ekonomi på lång sikt är att de löpande intäkterna överstiger de löpande kostnaderna. Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera ”resultat före extraordinära poster”. Relateras det till verksamhetens bruttokostnader, kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga minst runt 2% över en längre tidsperiod. Då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal kommunal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen bibehåller sitt korta och långa finansiella handlingsutrymme.

Under den analyserade treårsperioden försvagades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bland kommunerna i Övre Norrland från 1,7% till 1,4%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader förbättrades dock från 1,3% till 1,5%. Skillnaden mellan de två resultaten utgörs av extraordinära poster. I riket försvagades också resultat före extraordinära poster, från 2,2% till 1,6%.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2007 redovisade Haparanda med 8,0%. Därefter följde Härnösand med 5,4%, Härjedalen med 3,7%, Östersund med 3,0% och Umeå med 3,0%. Av dessa kommuner var alla utom Härjedalen och Östersund nya i toppen jämfört med 2006.

Svagast resultat före extraordinära poster redovisade Åre med -1,1%. Därefter följde Robertsfors med -0,9%, Berg med -0,5%, Vilhelmina med -0,2% och femte

svagast resultat hade Vindeln med 0,0%. Av dessa var de ingen som låg bland de fem svagaste kommunerna under 2006.

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2005	2006	2007
De fem starkaste värdena under 2007			
Haparanda	1,6	3,9	8,0
Härnösand	3,1	3,1	5,4
Härjedalen	3,9	4,6	3,7
Östersund	2,4	4,9	3,0
Umeå	1,3	2,7	3,0
De fem svagaste värdena under 2007			
Åre	2,6	1,4	-1,1
Robertsfors	0,6	2,2	-0,9
Berg	1,7	1,7	-0,5
Vilhelmina	2,5	1,7	-0,2
Vindeln	2,3	1,8	0,0
Totalt medel	1,7	2,2	1,4

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Det rådde en stor variation mellan kommunerna avseende resultatnivå. Spännvidden mellan starkaste och svagaste värdet varierade under 2007 mellan -1,1% och 8,0%. År 2005 var motsvarande siffror från -4,8% till 6,2%. Den trend som tidigare har kunnat urskiljas – att skillnaden mellan starkaste och svagaste kommun krymper – fortsatte.

Den kommun som stärkte sitt resultat före extraordinära poster mest under perioden 2005–2007 var Haparanda med 6,4 procentenheter. Därefter kom Storuman med 6,2, Härnösand med 2,3, Umeå med 1,7 och på femte plats Ånge med 1,6 procentenheter. I botten återfanns Bräcke med -4,7 procentenheter, Åre med -3,7, Älvsbyn med -3,4, Vilhelmina med -0,7 och Vännäs med 2,6 procentenheter.

Av Övre Norrlands kommuner redovisade 17 av 44 kommuner (39%) en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster under perioden. Det var en klar försvagning jämfört med föregående år.

Om en vägning görs av resultat före extraordinära poster avseende de tre senaste årens utveckling, så var det Haparanda som uppvisade starkast genomsnittliga

resultat med 4,5% per år. Därefter följde Härjedalen med 4,1%, Härnösand med 3,9%, Skellefteå med 3,9% och på femte plats kom Arjeplog med 3,5%.

De kommuner som uppvisade svagast genomsnittliga resultat före extraordinära poster under perioden var Sorsele med -0,2% per år, följd av Malå -0,1%, Kramfors, Storuman med 0,1% och Överkalix med 0,2%. Av dessa hade Storuman stora jämförelsestörande kostnader under 2005, vilka påverkade deras resultat negativt.

Ökande investeringsvolym i gruppen

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Kommunerna i gruppen redovisade ett genomsnitt på 6% under 2005. År 2006 och 2007 ökade den genomsnittliga investeringsvolymen till 7%. Jämfört med riksgenomsnittet uppvisade Övre Norrland en något lägre genomsnittlig investeringsvolym under perioden. I snitt låg riket på drygt 7% under hela perioden.

Investeringsvolym 2005–2007*

Procent	2005	2006	2007	Snitt 05–07
---------	------	------	------	-------------

De fem kommuner som har investerat mest under perioden

Åre	10	16	36	21
Luleå	15	19	13	16
Arjeplog	14	19	10	14
Haparanda	8	13	19	13
Dorotea	11	15	9	12

De sex kommuner som har investerat minst under perioden

Strömsund	1	1	1	1
Ånge	1	2	1	1
Berg	2	3	2	2
Bjurholm	2	2	2	2
Ragunda	3	2	2	2
Totalt medel	6	7	7	7

* Nettoinvesteringar relaterat till verksamhetens nettokostnader

Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2005–2007 var Åre med i genomsnitt extremt höga 21% per år. Därefter följde Luleå med 16%, Arjeplog med 14%, Haparanda med 13% och Dorotea med 12%.

De kommuner som investerade minst under perioden var Strömsund och Ånge med 1% i snitt per år. Därefter kom Berg, Bjurholm och Ragunda med i snitt 2%. Flera av dessa kommuner är sådana kommuner som har sin fastighetsförvaltning i bolagsform och därför redovisar låga värden i kommunen.

Negativ utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Övre Norrlands genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar försvagades under perioden. 2005 kunde kommunerna i genomsnitt finansiera 158% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. Under 2006 försvagades detta mått till 143% för att under 2007 sjunka till 134%. Förklaringen till försvagningen under perioden var både en försvagad resultatnivå och en ökad investeringsvolym. Kommunerna kunde dock i genomsnitt, trots en vikande trend, finansiera samtliga investeringar under perioden med skattemedel, vilket var positivt för kommunernas finansiella handlingsutrymme.

I riket försvagades också den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar, från 138% till 118%.

Skattefinansieringsgraden varierar, liksom övriga nyckeltal, kraftigt mellan olika kommuner i gruppen. Nyckeltalet är både

beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym som kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna 2005–2007*

Procent	2005	2006	2007	Snitt 05–07
---------	------	------	------	-------------

De fem starkaste värdena under 2007

Bjurholm	428	361	300	363
Strömsund	300	412	320	344
Ånge	165	380	404	316
Ragunda	339	262	304	302
Gällivare	310	268	243	274

De fem svagaste värdena under 2007

Åre	72	38	7	39
Luleå	53	48	56	52
Sundsvall	33	40	110	61
Robertsfors	88	70	34	64
Umeå	63	90	76	76

Totalt medel	158	143	134	145
---------------------	------------	------------	------------	------------

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar relaterat till årets nettoinvesteringar exkl. försäljningar

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden 2005–2007 hade Bjurholm, Strömsund, Ånge, Ragunda och Gällivare med ett årssnitt på över 200%. Samtliga dessa hade dock en investeringsvolym som var mycket under genomsnittet i gruppen. De låg på 1–4% av sina nettokostnader. Gruppsnittet var 7%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Åre, Luleå, Sundsvall, Robertsfors och Umeå. Samtliga låg under 76% i genomsnitt under samma period. Åre, Sundsvall, Sorsele redovisade svaga resultat, men också en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket förklarade den svaga skattefinansieringsgraden. Förklaringen för Luleå och Umeå var att de hade en klart högre investeringsvolym än genomsnittet i gruppen.

Avslutningsvis kan det nämnas att 32 kommuner (73%) under 2005–2007 kunde skattefinansiera sina investeringar. Övriga 12 kommuner var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten.

Kraftigt försvagad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Övre Norrlands genomsnittliga soliditet försvagades från 4% till –3% mellan 2005 och 2007. Den negativa soliditetsutvecklingen förklaras till stor del av att vissa beräkningstekniska grunder och livslängdsantaganden avseende pensionsredovisningen förändrades för kommunsektorn under 2007. Konsekvensen för de allra flesta kommunerna blev att pensionsförpliktelser inom linjen ökade väsentligt.

Starkast soliditet under 2007 hade Skellefteå med 51%, följd av Piteå med 36%, Luleå och Övertorneå med 34% och på femte plats återfanns Vilhelmina med 33%. Ny i toppen är Skellefteå, som ökade sin soliditet kraftigt på grund av försäljning av tillgångar.

Svagast soliditet under 2007 uppvisade Ragunda med –57%. Näst svagast soliditet uppvisade Kramfors och Timrå med –42%. Dessa följdes av Bjurholm med –39% och Överkalix med –33%. Dessa fem kommuner och ytterligare 19 kommuner i gruppen redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Det var en ökning med tre kommuner jämfört med föregående år.

Av de 44 kommunerna i gruppen var det bara Skellefteå och Haparanda som under perioden lyckades förbättra sin soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2005 och 2007. Dessa kommuner redovisade dock stora intäkter från försäljningar av tillgångar. Övriga 42 kommuner försvagade sin soliditet.

Sorsele, Överkalix, Nordmaling, Pajala, Kramfors, Gällivare, Ånge, Berg, Kalix, Sollefteå, Piteå, Arvidsjaur, Älvsbyn, Luleå, Ragunda tillhörde de kommuner som försvagade sin soliditet med tio procentenheter eller mer.

Soliditet 2005–2007*

Procent	2005	2006	2007	Snitt 05–07
---------	------	------	------	-------------

De fem starkaste värdena under 2007

Skellefteå	23	24	51	28
Piteå	46	45	36	–10
Luleå	45	42	34	–11
Övertorneå	40	40	34	–6
Vilhelmina	42	40	33	–9

De fem svagaste värdena under 2007

Ragunda	–47	–51	–57	–10
Kramfors	–27	–37	–42	–15
Timrå	–35	–37	–42	–7
Bjurholm	–32	–35	–39	–7
Överkalix	–14	–28	–33	–19

Totalt medel	4	2	–3	–8
---------------------	----------	----------	-----------	-----------

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar

Soliditet är dock svår att jämföra kommuner emellan, då en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Även olika typer av bolagiseringar som t ex "AB Stadshus" har det senaste året påverkat jämförelserna mellan kommunerna.

Kontinuerlig förbättring av kassalikviditeten

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Gruppens genomsnittliga kassalikviditet förbättrades under perioden från 96% till 100%, vilket innebar att de kortfristiga skulderna 2007 var exakt lika stora som de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock mer än till-

fredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, d v s låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades också mellan 2005 och 2007, från 75% till 85%. Många kommuner i Övre Norrland ligger alltså på en klart högre likviditetsnivå än i riket.

Återigen bör betonas att variationen mellan gruppens kommuner var stor. Kassalikviditeten varierade mellan 374% och 45%. Jämfört med 2006 har avståndet mellan starkaste och svagaste värdena dock krympt något. Ett antal kommuner som har överlikviditet utnyttjar den till att finansiera sina investeringar med om det är nödvändigt, istället för att gå ut på marknaden och låna.

Kassalikviditet 2005–2007*

Procent	2005	2006	2007
---------	------	------	------

De fem starkaste värdena under 2007

Härjedalen	368	376	374
Övertorneå	213	262	239
Norsjö	194	223	222
Vilhelmina	193	209	181
Malå	169	155	163

De fem svagaste värdena under 2007

Umeå	61	35	30
Haparanda	68	49	43
Luleå	63	36	44
Arvidsjaur	50	56	45
Sorsele	49	48	45

Totalt medel	96	97	100
---------------------	-----------	-----------	------------

* Omsättningstillgångar exkl. förråd i relation till korta skulder

Starkast kassalikviditet 2007 hade Härjedalen med 374%, därefter följde Övertorneå med 239%, Norsjö med 222%,

Vilhelmina med 181% och Malå med 163%. Svagast likviditet hade Umeå med 30%, Haparanda med 43%, Luleå med 44%, Arvidsjaur och Sorsele med 45%. Flera av dessa kommuner har dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med tillfällig upplåning om det behövs.

Det är viktigt att de kortfristiga skulderna studeras ihop med nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Förbättrade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant, eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Studeras år 2005 i förhållande till 2007 stärktes de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader. De låg på –13% under 2005. År 2006 förbättrades de till –11% och under 2007 stärktes de ytterligare till –6%. I riket skedde också en förbättring under perioden, från –12% till –6%.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2007 uppvisade Skellefteå med 212%. Näst starkast var Härjedalen med 48%. Sedan följde Östersund med 29%. Positiva värden redovisades av ytterligare elva kommuner, totalt fjorton stycken. Detta är samma som under 2006. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karakteriseras ofta också av en god soliditet, men det finns också kom-

muner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar.

Finansiella nettotillgångar 2005–2007*

Procent	2005	2006	2007
---------	------	------	------

De fem starkaste värdena under 2007

Skellefteå	38	42	212
Härjedalen	50	51	48
Östersund	28	29	29
Norsjö	20	22	23
Härnösand	11	14	19

De fem svagaste värdena under 2007

Bjurholm	–67	–60	–55
Ragunda	–63	–60	–52
Vännäs	–48	–47	–47
Haparanda	–52	–48	–44
Sorsele	–51	–45	–43

Totalt medel	–13	–11	–6
---------------------	------------	------------	-----------

* Se beskrivning sidan 9.

Svagast värden uppvisade Bjurholm med –55%, följd av Ragunda med –52%, Vännäs med –47%, Haparanda med 44% och Sorsele med –45%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en oftast svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Haparanda och Vännäs har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De fyra andra kommunerna har däremot både en svag soliditet och finansiella nettotillgångar.

Skattesatsen oförändrad

Den genomsnittliga primärkommunala skattesatsen i gruppen förändrades inte under 2005–2007. Den var 22,59 kr.

Lägst skatt i Övre Norrland under 2007 hade Övertorneå med 21,53 kr, följd av Örnsköldsvik med 21,79 kr. Högst skatt hade Ragunda med 23,57 kr. Näst högst hade Norsjö och Malå med 23,15 kr.

Skattesats 2005–2007

Procent	2005	2006	2007
---------	------	------	------

De fem kommunerna med lägst skattesats 2007

Övertorneå	21,53	21,53	21,53
Örnsköldsvik	21,79	21,79	21,79
Jokkmok	21,88	21,88	21,88
Piteå	22,03	22,03	22,03
Arvidsjaur	22,08	22,08	22,08

De fem kommunerna med högst skattesats 2007

Ragunda	23,57	23,57	23,57
Malå	23,15	23,15	23,15
Norsjö	23,15	23,15	23,15
Sollefteå	23,09	23,09	23,09
Strömsund	23,07	23,07	23,07

Totalt medel	22,61	22,61	22,61
---------------------	--------------	--------------	--------------

Borgensåtaganden minskar

Kommunerna i Övre Norrland fortsatte under perioden att minska sina borgensåtaganden, dock i något minskad omfattning jämfört med tidigare. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade kommunerna i gruppen ett genomsnittligt värde på 38% år 2005. Två år senare hade det sjunkit till 35%. En förklaring till detta är minskade borgensåtaganden för egnahem och småhus. På senare år har även försäljningar av bostadsbestånd och att några kommuner har övergått från borgen till internbanksförfarande spelat roll.

De kommuner i gruppen som under år 2007 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader var Berg och Örnsköldsvik (89%), Ånge (88%), och Boden (76%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Malå, Ragunda, Storuman (1%) samt Sundsvall och Umeå (2%).

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, minskade sina borgensåtagande mest under perioden var Härnösand med –34 procentenheter följd av Östersund med –32 procentenheter. Därefter följde Timrå med –21 procentenheter.

Borgensåtagande* 2005–2007

(Procent) 2005 2006 2007

De fem kommunerna med lägst borgensåtagande 2007

Malå	1	1	1
Ragunda	2	2	1
Storuman	12	10	1
Sundsvall	3	3	2
Umeå	9	7	2

De fem kommunerna med högst borgensåtagande 2007

Berg	93	93	89
Örnsköldsvik	62	61	89
Ånge	87	88	86
Boden	58	69	76
Härnösand	103	99	69

Totalt medel 38 38 35

* Borgensåtagande i % av verksamhetens kostnader

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, ökade sina borgensåtagande mest under perioden var Örnsköldsvik med 27 procentenheter följt av Sorsele och Älvsbyn med 20 procentenheter och därefter kom Boden med 18 procentenheter.

31 kommuner minskade under perioden sina borgensåtaganden (70%). Tre uppvisade oförändrad nivå och resterande tio kommuner ökade sina borgensåtaganden.

Försvagad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot "resultat 1" eller resultatraden "verksamhetens nettokostnader". Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader.

När det gäller ovanstående budgetavvikelse på nämndnivå skedde en genomsnittlig försvagning från -0,1% till -0,6% mellan 2005 och 2007. Tre kommuner hade under 2007 ingen budgetavvikelse, 13 kommuner uppvisade en positiv avvikelse och 28 kommuner redovisade en

negativ budgetavvikelse när det gäller verksamhetens nettokostnader. Jämfört med 2005 var det ett något svagare utfall, då 21 kommuner hade negativa budgetavvikelser.

Sammanfattningsvis

Efter några år med resultatförbättring försvagades resultatnivån i många kommuner under 2007. Ett antal kommuner i länet redovisade dock fortfarande goda eller tillfredsställande resultatnivåer, vilket lär behövas inför 2008 och 2009, då ett vikande skatteintäktunderlag i kombination med en möjlig ökad inflation kommer att tära på kommunernas resultat. Läggs ovanpå detta att utgiftsnivån fortfarande, för olika typer av investeringar i byggnader och anläggningar, är hög, ser det finansiella läget inför framtiden mer ansträngt ut än på flera år.

Ett annat generellt problem för kommunsektorn är att kommunernas soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt fortsätter att försvagas. Sedan 2005 har den sjunkit med sju procentenheter i länet, vilket innebär att kommunernas långsiktiga handlingsberedskap blir svagare inför framtiden. Med utgångspunkt från dagens finansiella utrymme kommer finansieringen av framtida pensionsutbetalningar att bli jobbig för de flesta kommunerna i Sverige.

När det gäller resultatnivå och finansiell handlingsutrymme på kort och lång sikt är skillnaderna stora mellan enskilda kommuner eller grupper av kommuner. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. Övre Norrland innehåller kommuner såsom Arjeplog, Boden, Dorotea, Gällivare, Härjedalen, Haparanda, Kiruna, Luleå, Lycksele, Norsjö, Piteå, Skellefteå, Storuman, Umeå, Östersund, Örnsköldsvik och Övertorneå som uppvisar goda och/eller kontrollerade resultatnivåer i kombination med relativt god finansiell ställning,

Gruppen innehåller också ett antal kommuner som både har problem med svaga resultatnivåer och en svag finansiell ställ-

ning – i många fall kombinerat med en hög skattesats. Dessa är Bjurholm, Kramfors, Pajala, Robertsfors, Sorsele, Strömsund och Överkalix.

På nästa sida finns en tabell som försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan.

Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2007 års räkenskaper. Den är ett komplement till den finansiella profilen som redovisas på sidorna 13–17. Där kan du ta del av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Övre Norrland. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner?

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Övre Norrland 2007

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2007 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ”ju högre upp i tabellen en kommun befinner sig, desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet”.</p> <p>Exempelvis: Övertorneå har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp.</p> <p>Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.</p>	<p>22,00 kr eller lägre Övertorneå Örnsköldsvik Jokkmokk</p>	<p>22,01 till 22,50 kr Piteå Arvidsjaur Boden Älvsbyn Arjeplog Haparanda Luleå Sundsvall Gällivare Kalix Timrå Östersund Robertsfors Skellefteå Storuman Pajala</p>	<p>22,51 kr eller högre Krokom Bräcke Åre Överkalix Umeå Nordmaling Härjedalen Kiruna Kramfors Lycksele Berg Bjurholm Dorotea Sorsee Vilhelmina Vindeln Vännäs Åsele Ånge Härnösand Strömsund Sollefteå Malå Norsjö Ragunda</p>
<p>Resultatnivå 2007 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader)</p>	<p>1,5% eller starkare Haparanda Härnösand Härjedalen Umeå Östersund Kiruna Krokom Övertorneå Arjeplog Timrå Dorotea Norsjö Piteå Gällivare Lycksele Skellefteå Bräcke Sollefteå Älvsbyn</p>	<p>1,49% till 0,0% Jokkmokk Storuman Åsele Örnsköldsvik Ånge Luleå Ragunda Boden Arvidsjaur Nordmaling Sundsvall Bjurholm Vännäs Malå Överkalix Kalix Sorsee Pajala Kramfors Strömsund Vindeln</p>	<p>-0,1% eller svagare Vilhelmina Berg Robertsfors Åre</p>

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT**Starkt värde¹****Varken starkt eller svagt¹****Svagt värde¹****Långsiktig resultatnivå 2005–2007**

(Genomsnittligt resultat före extra-ordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader)

1,5% eller starkare

Haparanda
Härjedalen
Härnösand
Skellefteå
Arjeplog
Östersund
Bräcke
Älvsbyn
Gällivare
Kiruna
Krokom
Dorotea
Övertorneå
Norsjö
Umeå
Lycksele
Örnsköldsvik
Vännäs
Luleå
Piteå
Timrå
Ragunda
Åsele
Boden

1,49% till 0,0%

Vilhelmina
Vindeln
Nordmaling
Sollefteå
Ånge
Jokkmokk
Berg
Åre
Kalix
Sundsvall
Arvidsjaur
Robertsfors
Strömsund
Bjurholm
Pajala
Överkalix
Kramfors
Storuman

–0,1% eller svagare

Malå
Sorsole

Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2007

(Kassalikviditet)

75% eller högre

Härjedalen
Övertorneå
Norsjö
Vilhelmina
Malå
Härnösand
Lycksele
Piteå
Dorotea
Gällivare
Storuman
Överkalix
Vännäs
Skellefteå
Boden
Åre
Örnsköldsvik
Strömsund
Östersund
Vindeln
Åsele
Ånge
Robertsfors
Jokkmokk
Berg
Älvsbyn
Pajala
Nordmaling
Ragunda

74,9% till 55%

Kramfors
Krokom
Sollefteå
Bräcke
Kalix
Bjurholm
Arjeplog
Timrå
Kiruna
Sundsvall

54,9% eller lägre

Arvidsjaur
Sorsole
Luleå
Haparanda
Umeå

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT
Starkt värde¹
Varken starkt eller svagt¹
Svagt värde¹
**Långsiktigt finansiellt
handlingsutrymme 2007**

(Soliditet inkl pensionsåtagande)

25% eller högre

Skellefteå

Piteå

Luleå

Övertorneå

Vilhelmina

Östersund

Norsjö

Härjedalen

24,99% till 0%

Arjeplog

Dorotea

Boden

Örnsköldsvik

Lycksele

Umeå

Storuman

Åre

Åsele

Gällivare

Jokkmokk

-0,1% eller svagare

Sundsvall

Vindeln

Vännäs

Berg

Kiruna

Malå

Haparanda

Arvidsjaur

Härnösand

Kalix

Bräcke

Sollefteå

Ånge

Strömsund

Älvsbyn

Nordmaling

Robertsfors

Krokom

Sorsele

Pajala

Överkalix

Bjurholm

Kramfors

Timrå

Ragunda

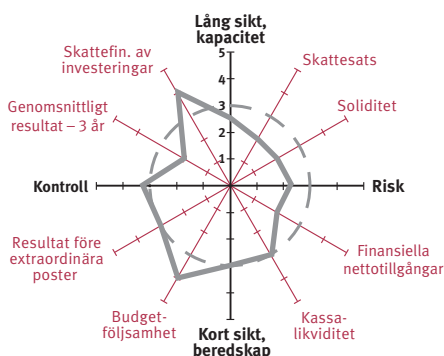
1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella nyckeltal, Övre Norrland 2005–2007

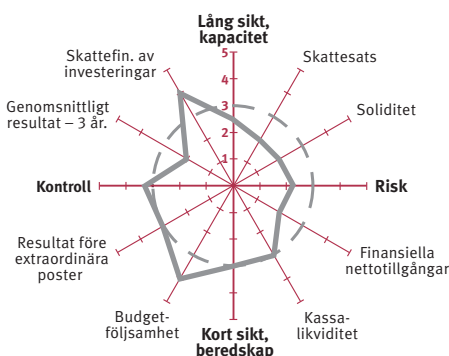
	2005	2006	2007
Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	93,0	92,6	93,5
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	4,9	4,7	4,7
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,1	0,1	0,1
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	98,0	97,4	98,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	165	146	134
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	6	7	7
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	1,7	2,2	1,4
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	1,3	2,2	5,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	0,6	1,4	1,8
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %	4	2	-3
Primärkommunal skattesats, kr	22,59	22,59	22,59
Kassalikviditet, %	96	97	100
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-13	-11	-6
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	38	37	35
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,1	-0,3	-0,6

Så tolkar du den finansiella profilen!

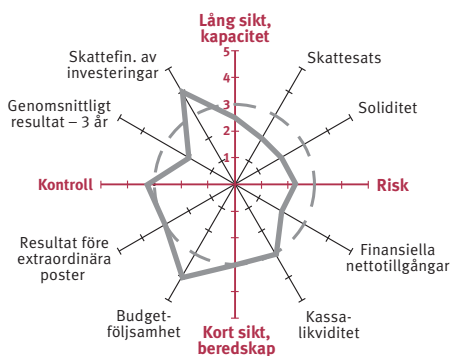
Den finansiella profil i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

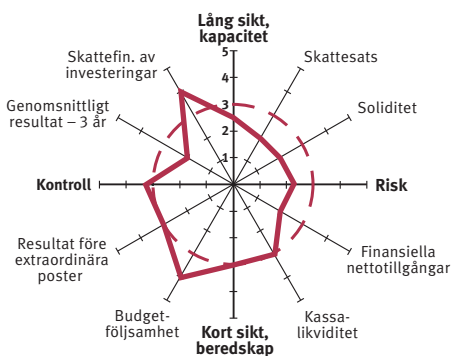
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 12.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5 enligt normalfördelningskurvan. Det finns 44 kommuner i gruppen Övre Norrland och poängen har fördelats enligt följande: De fem kommuner som har de starkaste observationerna/nyckeltalen har fått en femma (11%), de tio kommunerna därefter har fått en fyra (22%). De fjorton kommuner som ligger i mitten har fått en trea (34%). Påföljande tio kommuner har fått en tvåa (22%) och de fem svagaste kommunerna har följaktligen fått en etta (11%).

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår

nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättnings-tillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Piteå kommun 2005–2007

Syftet med den här analysen är att redovisa var Piteå kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2005–2007 i förhållande till övriga 44 kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. I denna analys benämns gruppen som kommunerna i "Övre Norrland". Analysen görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen i förhållande till länens övriga kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polardiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Ytterligare beskrivning av profilens konstruktion återfinns i ett särskilt avsnitt i denna rapport.

Inledningsvis i denna analys belyses hur ett antal nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både för Piteå och för genomsnittet i gruppen. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2005 och 2007. Till sist ges en avslutande kommentar till Piteås finansiella ställning och utveckling avseende de senaste tre åren.

Några finansiella nyckeltal under perioden 2005–2007

Nettokostnadsandel, utveckling jämfört med föregående år

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande

kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

När Piteås nettokostnadsandel för 2007 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 93,9% (94,2 = 2006 års nivå) av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 4,5% (4,6) och finansnettot -1,0% (-1,7)*. Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt tog i anspråk 97,4% (97,1) av skatteintäkterna. Kommunens nettokostnadsandel har jämfört med 2006 utvecklats i negativ riktning, men låg för 2007 trots det fortfarande över de 98% som generellt betraktas som god ekonomisk hushållning.

* Minustecken innebär att kommunen har ett positivt finansnetto som tillför medel till kommunen.

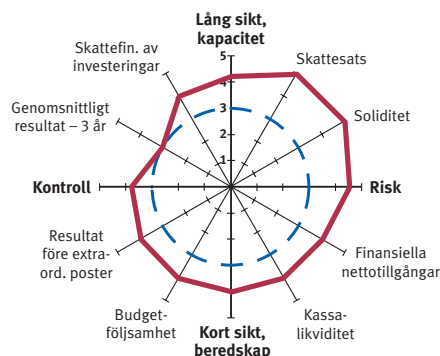
Resultat före extraordinära poster

Ett annat mått på balansen mellan löpande intäkter och kostnader är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

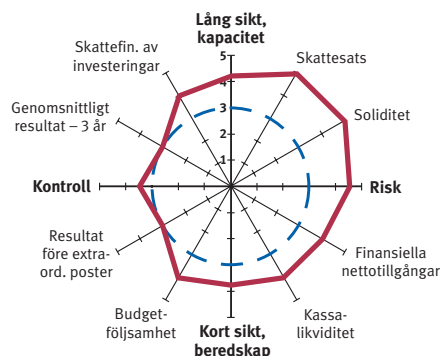
När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader, redovisade Piteå ett förbättrat resultat mellan 2005 och 2007. Kommunen gick från 0,9% till 2,2% mellan 2005 och 2007. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Övre Norrland var en försvagning från 1,7% till 1,4%.

Piteå hade alltså 2005–2007 en klart starkare resultatutveckling jämfört med genomsnittet bland kommunerna i gruppen.

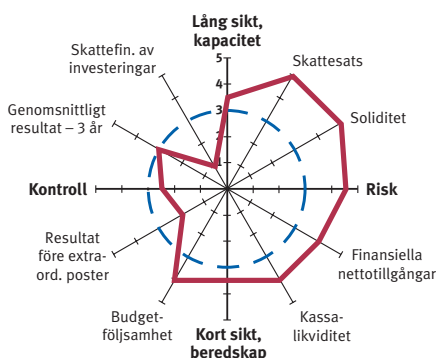
Piteå kommun 2007

Piteå kommun 2006

Piteå kommun 2005

pen. Piteå redovisade en förbättring med 1,3 procentenheter medan den genomsnittliga utvecklingen i gruppen var en försvagning med 0,3 procentenheter.

Kommunen hade under 2007 det 13:e starkaste resultatet i gruppen. Detta innebar en 4:a i den finansiella profilen, vilket var en förbättring jämfört med 2005 och 2006 då poängen var en 2:a respektive en 3:a.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter för materiella anläggningstillgångar med avdrag för eventuella investeringsbidrag. I nettoinvesteringar räknas inga realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Relateras Piteås nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2005–2007 hade en total investeringsvolym som var något lägre jämfört med övriga kommuner i gruppen. I genomsnitt investerade Piteå kommun för 6,3% av nettokostnaderna per år under perioden. Värdet för gruppen var 6,8% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar med. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgrad av investeringarna”. Redovisades ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebar det att kommunen kunde skattefinansiera samtliga investeringar som genomfördes under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten med.

Mellan 2005 och 2006 förbättrades Piteås skattefinansieringsgrad från 65% till 161%. Det berodde framför allt på att nettoinvesteringarna minskade från 137

till 75 mkr, men också på att resultatet förbättrades från 17 till 47 mkr.

Under 2007 försvagades skattefinansieringsgraden av investeringarna något och uppgick till 151%. Det berodde dels på att nettoinvesteringarna ökade från 75 till 80 mkr, dels på att resultatet försvagades från 47 till 44 mkr.

För gruppens kommuner i genomsnitt, uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 165%, 144% samt 134% under den aktuella perioden. Det innebar en genomsnittlig skattefinansieringsgrad på 148%. Piteås genomsnittliga skattefinansieringsgrad uppgick till 126%. I jämförelse med gruppens snitt var Piteås skattefinansieringsgrad således svagare under perioden.

När det gäller poängen för skattefinansieringsgrad av investeringar i den finansiella profilen, låg Piteå under 2007 på en 4:a. Det var samma som 2006, men en förbättring jämfört med 2005 då poängen var en 1:a.

Soliditet inkl. pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Piteå kommun hade 2007 en soliditet som var klart starkare än snittet i gruppen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till 36% jämfört med genomsnittliga –3%.

Under perioden uppvisade Piteå utvecklingsmässigt samma svaga trend som genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen försvagade sin soliditet med 10 procentenheter, från 46% till 36%, medan den genomsnittliga soliditeten i länet försvagades med 7 procentenheter, från 4% till –3%. Den negativa soliditet-utvecklingen förklaras till stor del av att vissa beräkningstekniska grunder och livslängdsantaganden avseende pensionsredovisningen ändrades för kommunsektorn under 2007. Konsekvensen för majoriteten av kommunerna blev att pensionsförpliktelser inom linjen ökade väsentligt.

Piteå hade 2007 tillsammans med Övertorneå den näst starkaste soliditeten i gruppen. Endast Skellefteå uppvisade ett starkare värde för nyckeltalet. Detta innebar en 5:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2005 och 2006.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2005 uppgick Piteås kassalikviditet till 121%. År 2006 förbättrades den till 138%, för att 2007 försvagas något och uppgå till 135%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i gruppen förbättrades från 97% till 100% under de granskade åren. Detta innebar att likviditeten i Piteå kommun utvecklades starkare än genomsnittet bland kommunerna i gruppen.

Piteås likviditetsutveckling och -nivå innebar ingen förändrad poäng i den finansiella profilen, utan den var samtliga år en 4:a.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmättet. I måttet elimineras också vidareutlåning inom koncernen eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet.

Piteå försvagade under perioden sina finansiella nettotillgångar från 13% till

18%. Trots utvecklingen överstiger de finansiella tillgångarna fortfarande de finansiella skulderna. Och jämfört med övriga kommuner i gruppen har Piteå starkare finansiella nettotillgångar, trots att gruppen under perioden har förbättrat sig från -13% till -6%. Detta innebär en 4:a i den finansiella profilen, samma poäng som under 2005 och 2006.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länet, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Piteås skattesats uppgick under hela perioden till 22,03 kr. Den var 56 öre lägre än genomsnittet bland Övre Norrlands kommuner som uppgick till 22,59 kr under hela perioden. Detta innebär att kommunen fick en 5:a i den finansiella profilen, vilket var detsamma som under 2005 och 2006.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Piteå uppgick detta mått under 2006 och 2007 till 0,3%, vilket var en mindre budgetavvikelse än under 2005 då avvikelsen var 0,7%. För gruppens kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till -0,1% 2005, -0,2% 2006 samt -0,6% 2007, det vill säga den genomsnittliga budgetföljsamheten i gruppen har försvagats något under de senaste åren.

Samma trend gäller alltså inte för Piteå. Poängen för budgetföljsamhet i profilen var en 4:a under hela perioden.

Borgensåtagande

Piteå hade 2007 beviljat högre borgensåtaganden än genomsnittet bland kommunerna i Övre Norrland. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Piteå ett värde på 64%, medan genomsnittet i gruppen låg på 35%. Under 2005 uppgick detta mått i gruppen till 38%, vilket innebär att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i gruppen minskade under perioden. Piteå kommun uppvisade samma trend som gruppen. I Piteå minskade borgensåtagandena i relation till verksamhetens kostnader från 69% till 64%. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Den finansiella profilens utveckling mellan 2005 och 2007

Piteå förbättrade tre av fyra perspektiv i sin finansiella profil mellan 2005 och 2007. Det var kontroll, långsiktig handlingsberedskap och kortsiktig betalningsberedskap som förbättrades medan det fjärde perspektivet, riskförhållande, förblev poängmässigt oförändrat under perioden. Det illustrerar att Piteå haft en starkare finansiell utveckling än genomsnittet bland kommunerna i jämförelsegruppen.

Kontrollperspektivet förbättrades mellan 2005 och 2007 från 2,5 till 3,75 poäng. Förklaringen var att poängen för skattefinansieringsgraden av investeringarna förbättrades från en 1:a till en 4:a samt att resultat före extraordinära poster förbättrades från en 2:a till en 4:a. Övriga tre nyckeltal låg på samma poäng under 2005 och 2007. Genomsnittligt resultat under de tre senaste åren låg på en 3:a och budgetföljsamhet låg på en 4:a.

Den långsiktiga handlingsberedskapen förbättrades från 3,5 till 4,25 poäng som en följd av att nyckeltalet skattefinansieringsgraden av investeringar förbättrades från en 1:a till en 4:a. Övriga nyckeltal i

perspektivet var poängmässigt oförändrade under perioden. Genomsnittligt resultat under de tre senaste åren låg på 3:or medan skattesats och soliditet låg på 5:or.

Perspektivet **riskförhållande** låg oförändrat på 4,5 poäng under hela perioden. Skattesats och soliditet var 5:or under hela perioden medan finansiella nettotillgångar och kassalikviditet var 4:or.

För det avslutande och fjärde perspektivet, **kortsiktig handlingsberedskap**, förbättrades poängen från 3,5 till 4,0 poäng på grund av att resultat före extraordinära poster gick från en 2:a till en 4:a. Övriga nyckeltal i perspektivet – kassalikviditet, budgetföljsamhet och finansiella nettotillgångar – erhöll 4:or under hela perioden.

Avslutande kommentar

Piteå kommun har under de senaste åren haft en god kontroll över sin ekonomiska utveckling. De finansiella profilerna visar bland annat att den finansiella utvecklingen varit starkare än genomsnittet i jämförelsegruppen. Det finns dock indikationer på att ekonomin i kommunsektorn kommer att bli ansträngd de närmaste åren. Det visar sig bland annat i form av ett vikande skatteintäktsunderlag som i kombination med en hög inflation kommer att påverka kommunernas resultat negativt. Läggts därtill att utgiftsnivån för olika typer av investeringar i byggnader och anläggningar fortfarande är hög, ser det finansiella läget inför framtiden mer ansträngt ut än på flera år.

Kan Piteå även fortsättningsvis bibehålla en nettokostnadsandel under 98% och kombinera en sådan resultatnivå med en balanserad investeringsvolym, kommer de långsiktiga finansiella handlingsutrymme även fortsättningsvis att stärkas. Detta förutsätter dock en fortsatt aktiv styrning, där ekonomin hela tiden ställs mot de ökande verksamhetsbehoven.

En frågeställning som bör följas med vaksamhet av Piteå och övriga kommuner i

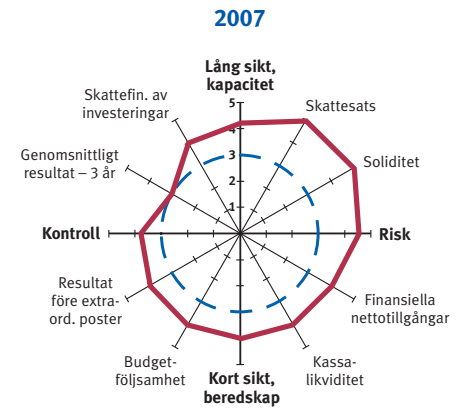
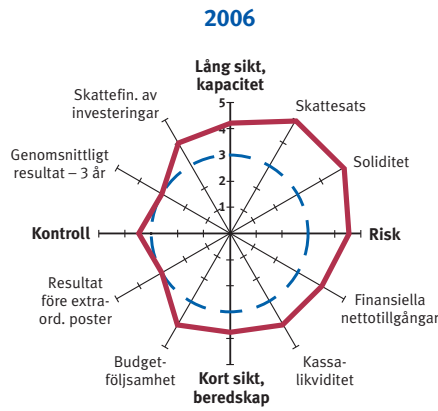
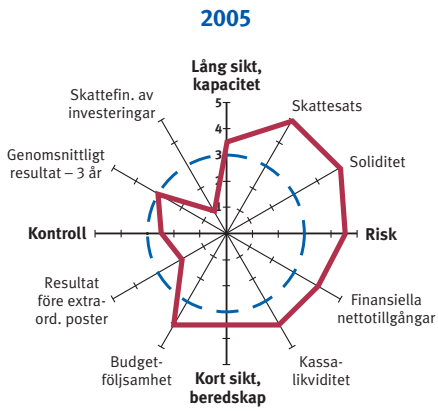
Sverige är också hur pensionsförpliktelserna inom linjen påverkar det framtida finansiella handlingsutrymmet. Varje åtgärd som i dagsläget kan utföras för att minska den finansiella belastningen på kommande generationer bör övervägas.

Finansiella nyckeltal

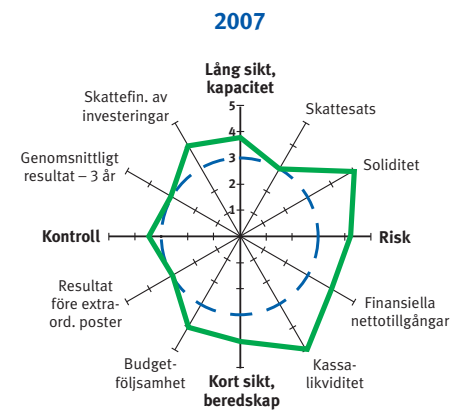
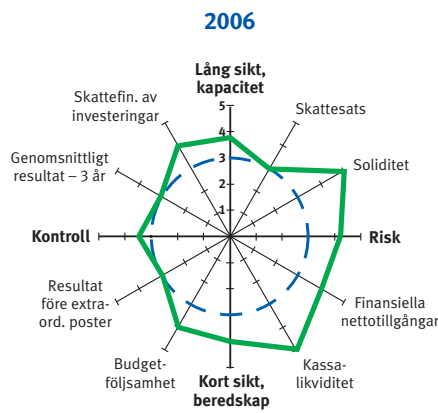
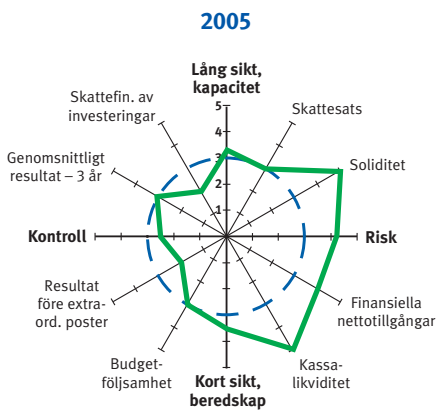
	2005		2006		2007	
	Övre Norrland	Piteå kommun	Övre Norrland	Piteå kommun	Övre Norrland	Piteå kommun
<i>Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	93,0	95,0	92,6	94,2	93,5	93,9
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	4,9	4,7	4,7	4,6	4,7	4,5
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	0,1	-0,8	0,1	-1,7	0,1	-1,0
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	98,0	98,9	97,4	97,1	98,3	97,4
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	165	65	146	161	134	151
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	6	9	7	5	7	5
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	1,7	0,9	2,2	2,4	1,4	2,2
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	1,3	0,9	2,2	2,4	5,5	2,2
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	0,6	0,4	1,4	1,1	1,8	1,8
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	4	46	2	45	-3	36
Primärkommunal skattesats, kr	22,59	22,03	22,59	22,03	22,59	22,03
Kassalikviditet, %	96	121	97	138	100	135
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-13	13	-11	16	-6	18
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	38	69	37	67	35	64
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,1	0,7	-0,3	0,3	-0,6	0,3

Finansiella profiler för Piteå kommun . . .

. . . i förhållande till Övre Norrland

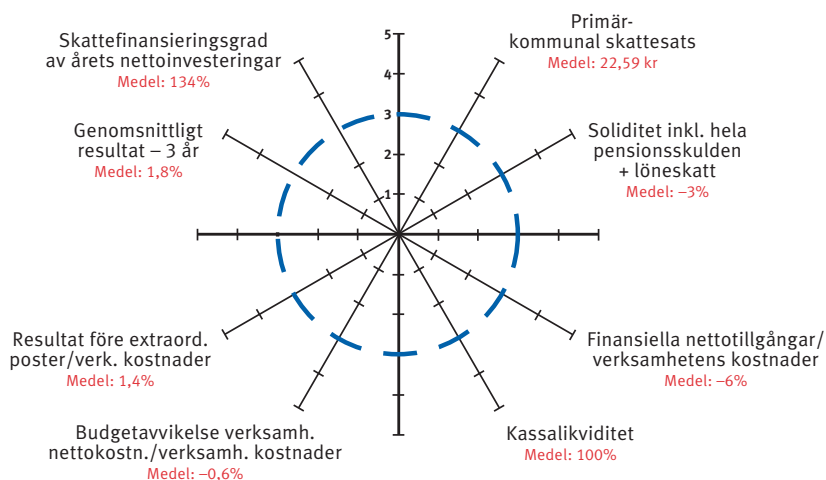
. . . i förhållande till riket

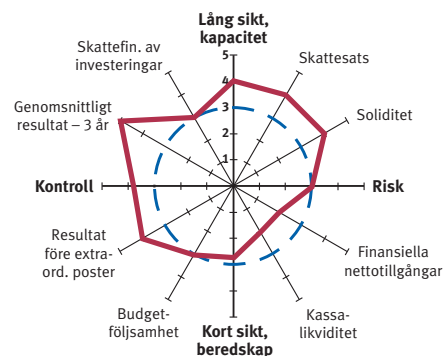
44 finansiella profiler

– Kommunerna i Övre Norrland 2007

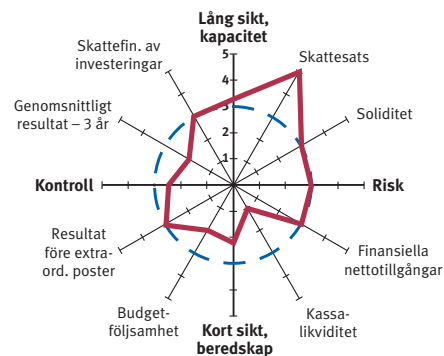
Medelvärden i profilen 2007

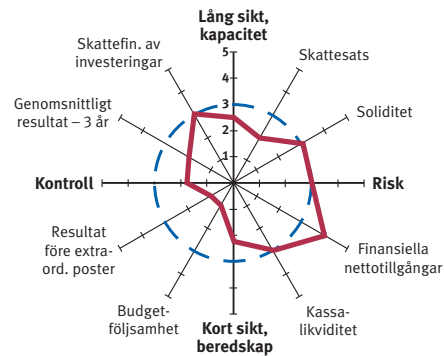
Arjeplog

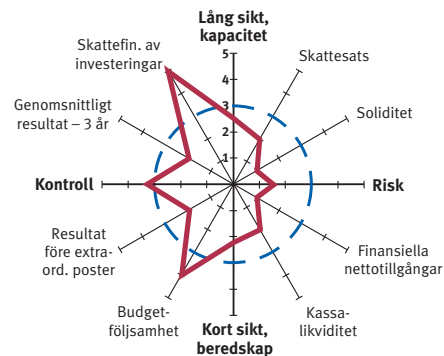
Arvidsjaur

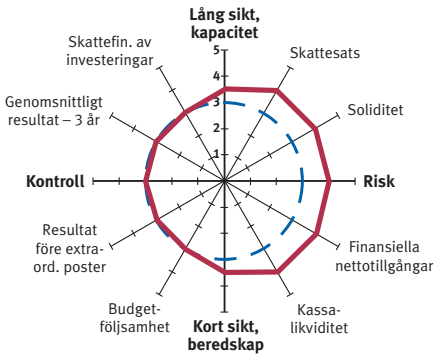
Berg

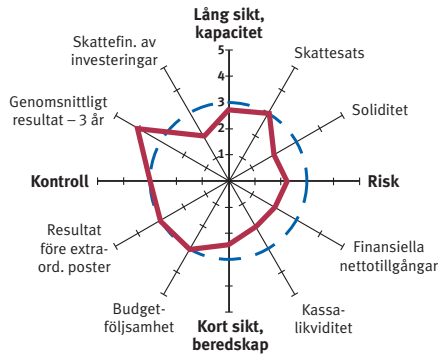
Bjurholm

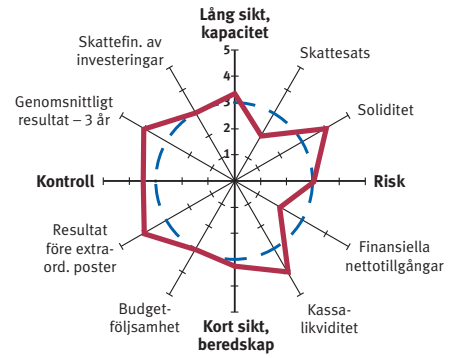
Boden

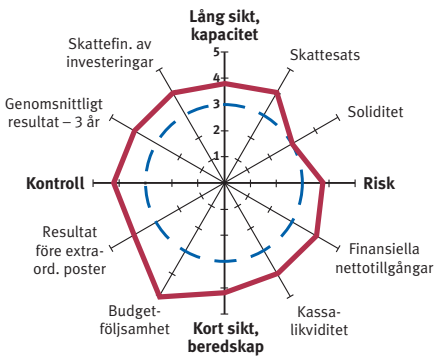
Bräcke

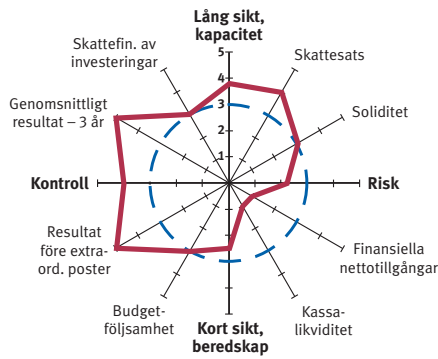
Dorotea

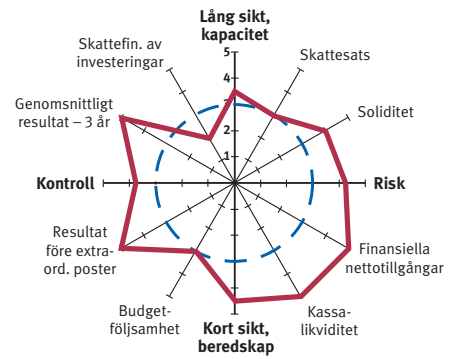
Gällivare

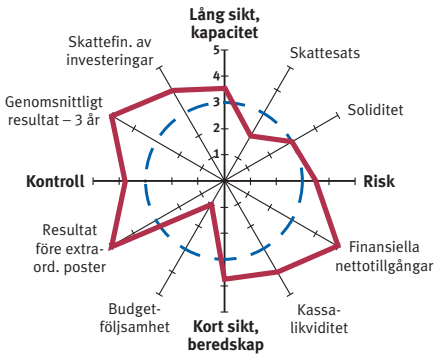
Haparanda

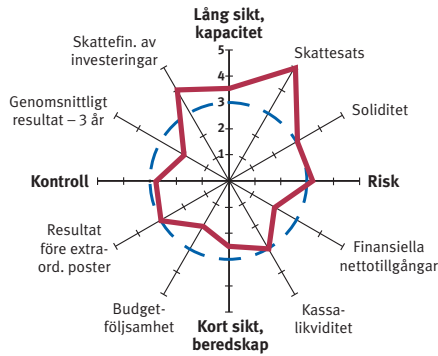
Härjedalen

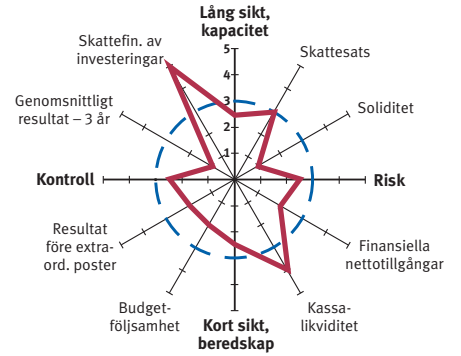
Härnösand

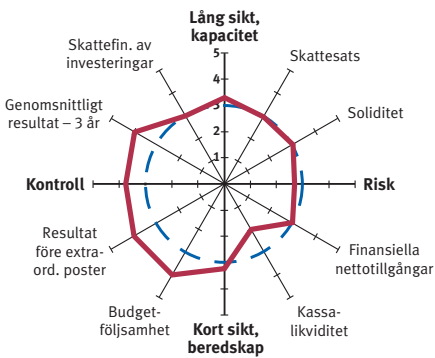
Jokkmokk

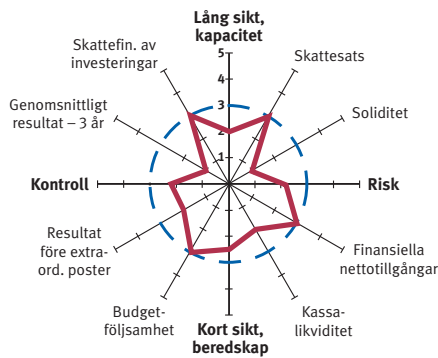
Kalix

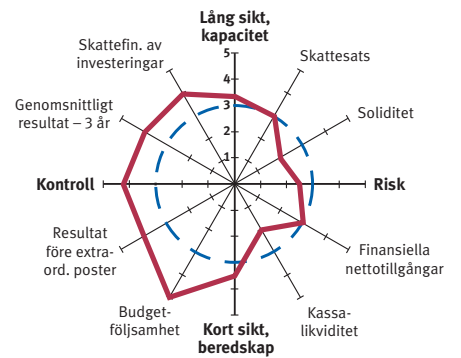
Kiruna

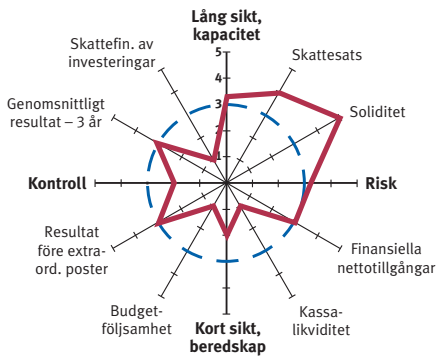
Kramfors

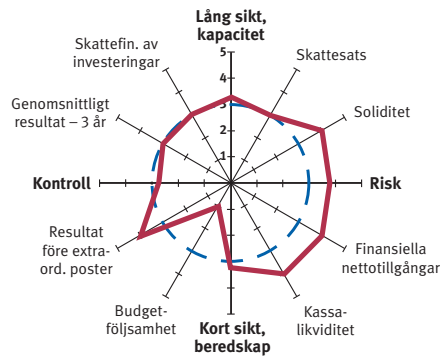
Krokoms

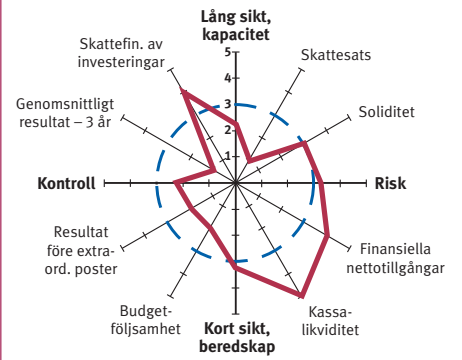
Luleå

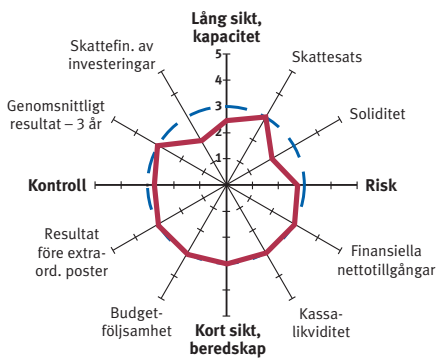
Lycksele

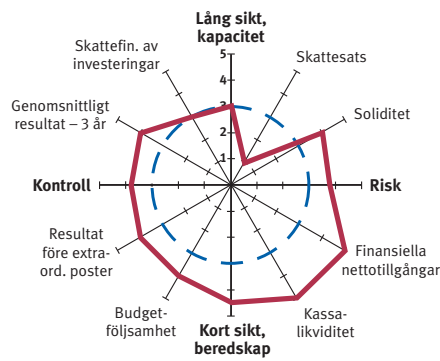
Malå

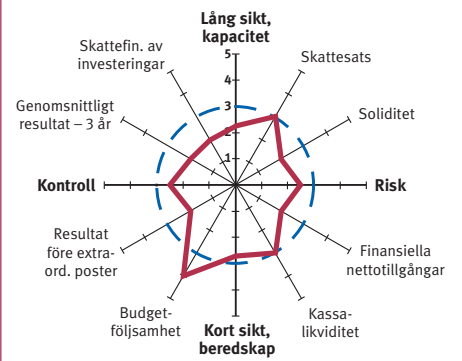
Nordmaling

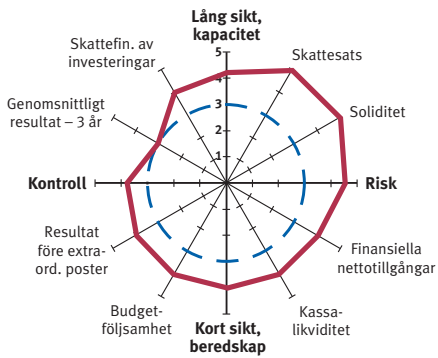
Norsjö

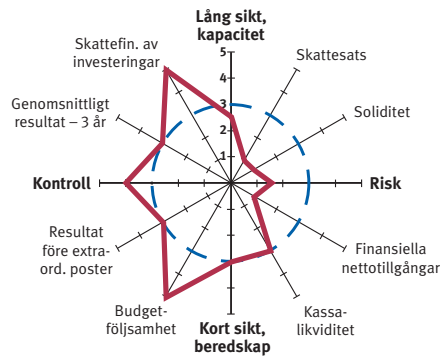
Pajala

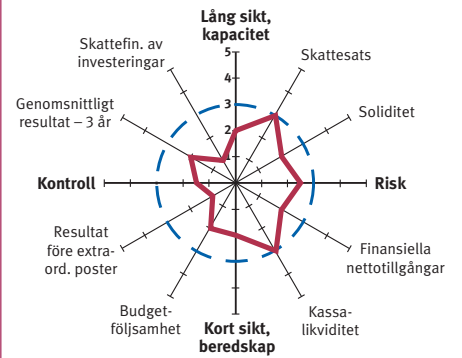
Piteå

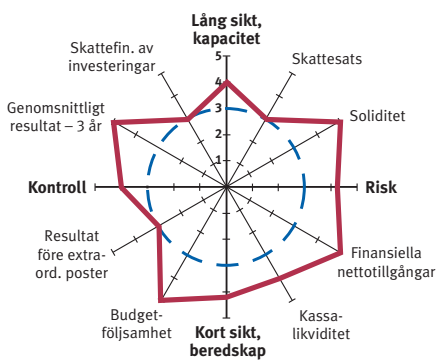
Ragunda

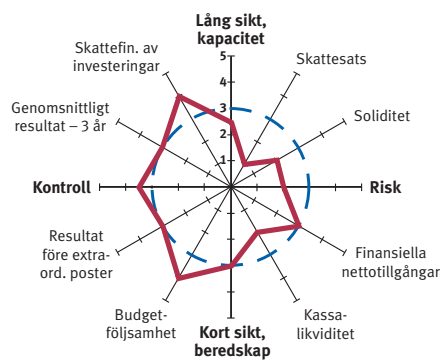
Robertsfors

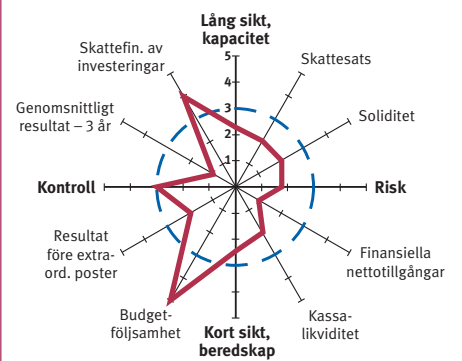
Skellefteå

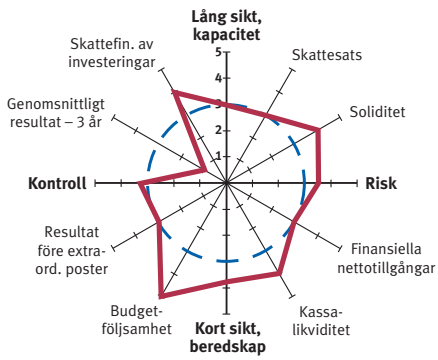
Sollefteå

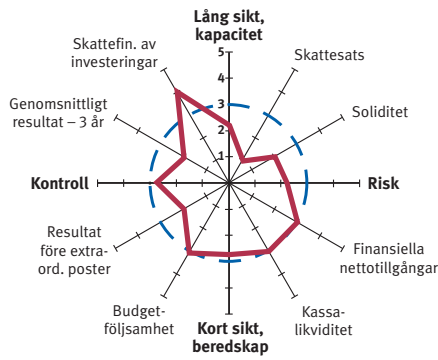
Sorsele

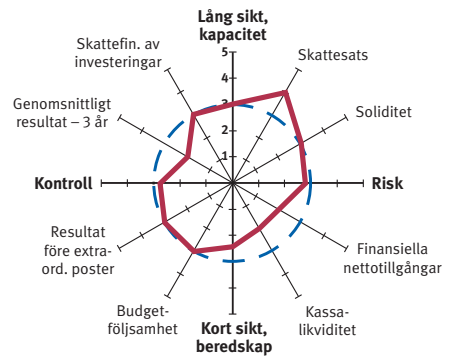
Storuman

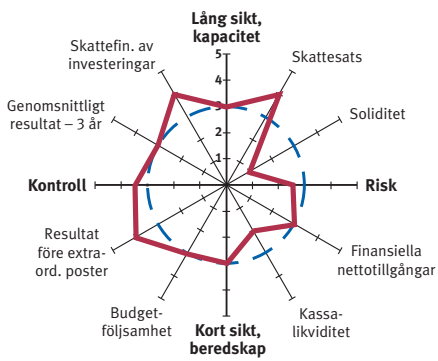
Strömsund

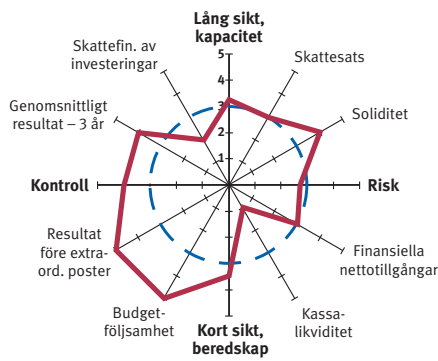
Sundsvall

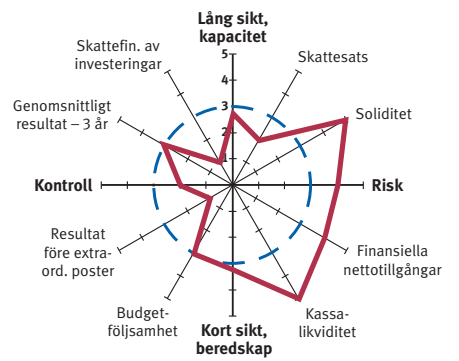
Timrå

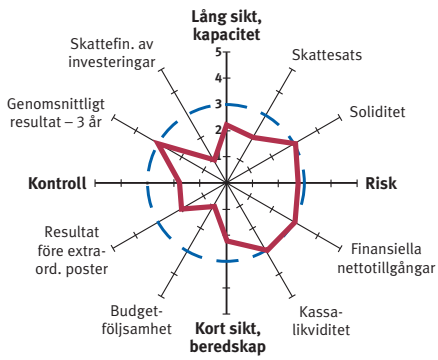
Umeå

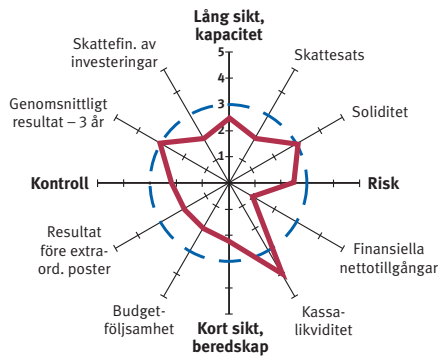
Vilhelmina

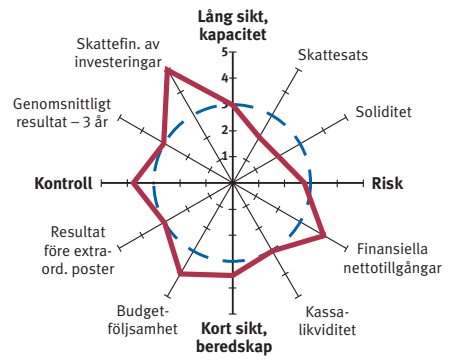
Vindeln

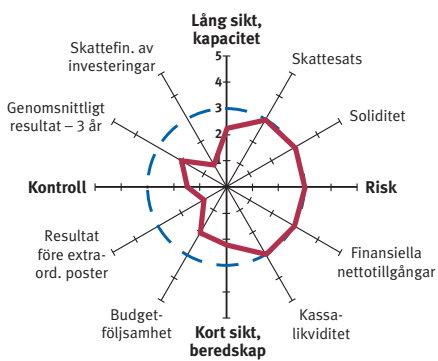
Vännäs

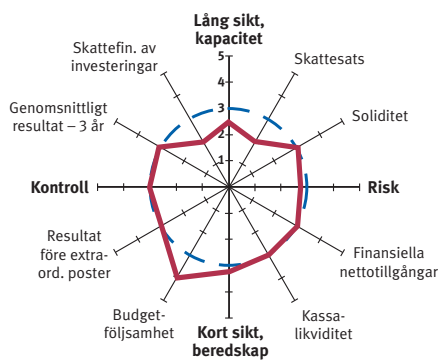
Ånge

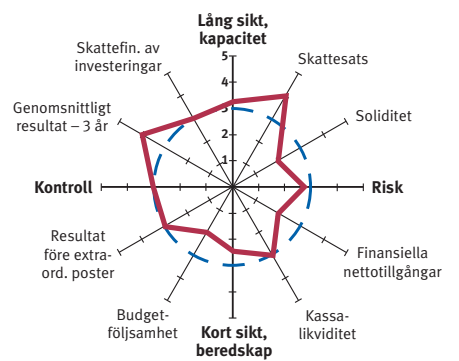
Åre

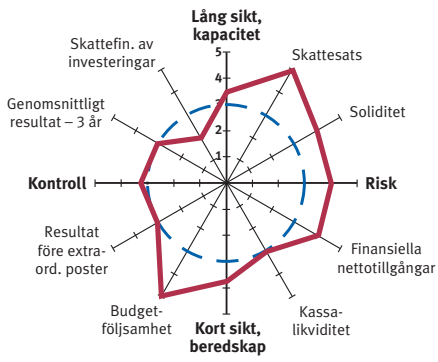
Åsele

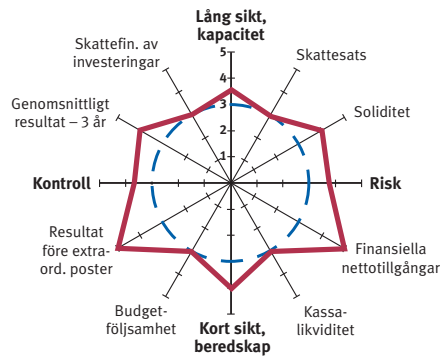
Älvsbyn

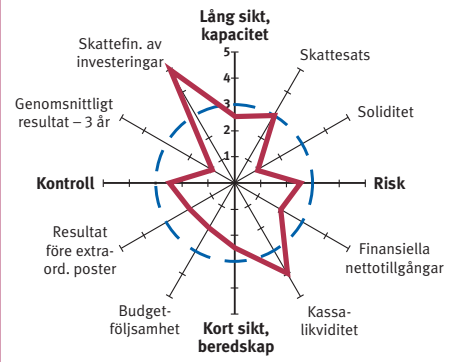
Örnsköldsvik

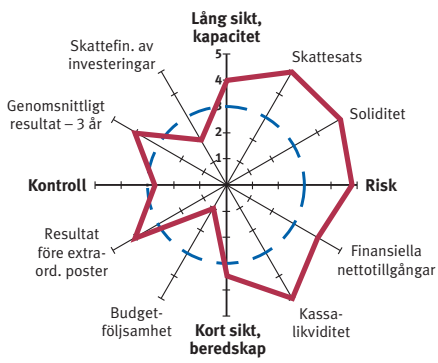
Östersund

Överkalix

Övertorneå

Finansiella nyckeltal år 2007

Skattesats, kr		Soliditet, %		Fin. nettotillgångar, %		Kassalikviditet, %	
Övertorneå	21,53	Skellefteå	51	Skellefteå	212	Härjedalen	374
Örnsköldsvik	21,79	Piteå	36	Härjedalen	48	Övertorneå	239
Jokkmok	21,88	Luleå	34	Östersund	29	Norsjö	222
Piteå	22,03	Övertorneå	34	Norsjö	23	Vilhelmina	181
Arvidsjaur	22,08	Vilhelmina	33	Härnösand	19	Malå	163
Boden	22,13	Östersund	28	Piteå	18	Härnösand	150
Älvsbyn	22,23	Norsjö	27	Ånge	16	Lycksele	136
Arjeplog	22,28	Härjedalen	26	Övertorneå	16	Piteå	135
Haparanda	22,28	Arjeplog	22	Vilhelmina	15	Dorotea	130
Luleå	22,28	Dorotea	20	Berg	11	Gällivare	113
Sundsvall	22,29	Boden	14	Lycksele	10	Storuman	111
Gällivare	22,33	Örnsköldsvik	12	Malå	8	Överkalix	111
Kalix	22,33	Lycksele	11	Boden	5	Vännäs	108
Timrå	22,34	Umeå	9	Örnsköldsvik	1	Skellefteå	106
Östersund	22,37	Storuman	7	Gällivare	-1	Boden	103
Robertsfors	22,40	Åre	3	Umeå	-2	Åre	98
Skellefteå	22,40	Åsele	3	Strömsund	-5	Örnsköldsvik	97
Storuman	22,40	Gällivare	0	Arvidsjaur	-6	Strömsund	90
Pajala	22,48	Jokkmok	0	Kiruna	-7	Östersund	88
Krokom	22,52	Sundsvall	-2	Åre	-7	Vindeln	87
Bräcke	22,57	Vindeln	-2	Luleå	-15	Åsele	86
Åre	22,57	Vännäs	-4	Åsele	-15	Ånge	84
Överkalix	22,58	Berg	-5	Kramfors	-17	Robertsfors	83
Umeå	22,60	Kiruna	-5	Krokom	-18	Jokkmok	81
Nordmalling	22,65	Malå	-6	Sollefteå	-19	Berg	80
Härjedalen	22,82	Haparanda	-8	Nordmalling	-21	Älvsbyn	79
Kiruna	22,83	Arvidsjaur	-10	Storuman	-21	Pajala	78
Kramfors	22,84	Härnösand	-12	Vindeln	-21	Nordmalling	77
Lycksele	22,85	Kalix	-14	Timrå	-22	Ragunda	77
Berg	22,87	Bräcke	-17	Dorotea	-24	Kramfors	74
Bjurholm	22,90	Sollefteå	-18	Överkalix	-24	Krokom	68
Dorotea	22,90	Ånge	-19	Jokkmok	-25	Sollefteå	67
Sorsele	22,90	Strömsund	-20	Robertsfors	-25	Bräcke	66
Vilhelmina	22,90	Älvsbyn	-21	Arjeplog	-26	Kalix	64
Vindeln	22,90	Nordmalling	-24	Bräcke	-27	Bjurholm	63
Vännäs	22,90	Robertsfors	-25	Pajala	-28	Arjeplog	62
Åsele	22,90	Krokom	-31	Sundsvall	-28	Timrå	62
Ånge	23,03	Sorsele	-31	Älvsbyn	-28	Kiruna	59
Härnösand	23,04	Pajala	-32	Kalix	-35	Sundsvall	59
Strömsund	23,07	Överkalix	-33	Sorsele	-43	Arvidsjaur	45
Sollefteå	23,09	Bjurholm	-39	Haparanda	-44	Sorsele	45
Malå	23,15	Kramfors	-42	Vännäs	-47	Luleå	44
Norsjö	23,15	Timrå	-42	Ragunda	-52	Haparanda	43
Ragunda	23,57	Ragunda	-57	Bjurholm	-55	Umeå	30
Medel	22,59	Medel	-3	Medel	-6	Medel	100

Budgetföljsamhet; %	Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader 2005–2007, %	Skattefinansieringsgrad av investeringarna, %				
Härnösand	-3,9	Haparanda	8,0	Haparanda	4,5	Ånge	404
Lycksele	-2,7	Härnösand	5,4	Härjedalen	4,1	Strömsund	320
Övertorneå	-2,0	Härjedalen	3,7	Härnösand	3,9	Ragunda	304
Luleå	-1,9	Umeå	3,0	Skellefteå	3,9	Bjurholm	300
Berg	-1,7	Östersund	3,0	Arjeplog	3,5	Överkalix	288
Vindeln	-1,7	Kiruna	2,7	Östersund	3,4	Gällivare	243
Kalix	-1,6	Krokombom	2,5	Bräcke	2,8	Krokombom	208
Vännäs	-1,6	Övertorneå	2,5	Älvsbyn	2,8	Härnösand	191
Åre	-1,6	Arjeplog	2,4	Gällivare	2,7	Sorsele	190
Robertsfors	-1,5	Timrå	2,4	Kiruna	2,7	Storuman	188
Jokkmok	-1,4	Dorotea	2,3	Krokombom	2,7	Malå	165
Malå	-1,4	Norsjö	2,2	Dorotea	2,5	Sollefteå	164
Arvidsjaur	-1,2	Piteå	2,2	Övertorneå	2,5	Timrå	161
Älvsbyn	-1,1	Gällivare	1,8	Norsjö	2,4	Piteå	151
Överkalix	-1,1	Lycksele	1,7	Umeå	2,3	Jokkmok	147
Kramfors	-1,0	Skellefteå	1,6	Lycksele	2,1	Arvidsjaur	144
Sundsvall	-1,0	Bräcke	1,5	Örnsköldsvik	2,0	Lycksele	130
Timrå	-1,0	Sollefteå	1,5	Vännäs	1,9	Dorotea	123
Boden	-0,8	Älvsbyn	1,5	Luleå	1,8	Arjeplog	121
Vilhelmina	-0,7	Jokkmok	1,4	Piteå	1,8	Kiruna	119
Härjedalen	-0,6	Storuman	1,4	Timrå	1,8	Norsjö	119
Nordmalling	-0,6	Åsele	1,4	Ragunda	1,6	Skellefteå	110
Bjurholm	-0,5	Örnsköldsvik	1,4	Åsele	1,6	Sundsvall	110
Pajala	-0,4	Ånge	1,1	Boden	1,5	Älvsbyn	109
Sollefteå	-0,4	Luleå	1,0	Vilhelmina	1,4	Berg	106
Bräcke	-0,3	Ragunda	1,0	Vindeln	1,4	Boden	105
Gällivare	-0,1	Boden	0,9	Nordmalling	1,3	Östersund	103
Krokombom	-0,1	Arvidsjaur	0,7	Sollefteå	1,3	Kramfors	88
Storuman	-0,1	Nordmalling	0,7	Ånge	1,3	Haparanda	86
Ragunda	0,0	Sundsvall	0,7	Jokkmok	1,2	Övertorneå	83
Sorsele	0,0	Bjurholm	0,6	Berg	1,0	Umeå	76
Umeå	0,0	Vännäs	0,4	Åre	1,0	Åsele	76
Skellefteå	0,2	Malå	0,3	Kalix	0,8	Örnsköldsvik	75
Örnsköldsvik	0,2	Överkalix	0,3	Sundsvall	0,8	Härjedalen	72
Piteå	0,3	Kalix	0,2	Arvidsjaur	0,6	Pajala	71
Åsele	0,3	Sorsele	0,2	Robertsfors	0,6	Bräcke	65
Kiruna	0,5	Pajala	0,1	Strömsund	0,6	Vännäs	65
Dorotea	0,6	Kramfors	0,0	Bjurholm	0,5	Nordmalling	62
Ånge	0,6	Strömsund	0,0	Pajala	0,3	Kalix	61
Norsjö	0,7	Vindeln	0,0	Överkalix	0,2	Vilhelmina	59
Strömsund	1,1	Vilhelmina	-0,2	Kramfors	0,1	Luleå	56
Östersund	1,3	Berg	-0,5	Storuman	0,1	Vindeln	48
Arjeplog	1,9	Robertsfors	-0,9	Malå	-0,1	Robertsfors	34
Haparanda	6,3	Åre	-1,1	Sorsele	-0,2	Åre	7
Medel	-0,6	Medel	1,4	Medel	1,8	Medel	134

Länsvisa jämförelser 2007

I detta avsnitt görs en kortfattad finansiell analys av ett antal olika genomsnittliga nyckeltal för de län som i dagsläget arbetar med den finansiella profilen. Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten har lagts samma till en grupp som benämns "Övre Norrland".

Finansiella nyckeltal 2007

	Jönköpings län	Västra-Götalands län	Örebro Län	Övre Norrland (totalt) ¹	Riket ²
Nettokostnader /skatteintäkter (inkl. finansnetto och avskrivningar), %	98,7	97,9	98,0	98,3	98,2
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	96	121	88	134	118
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	7	7	7	7	7
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens nettokostnader, %	1,1	1,7	1,7	1,4	1,6
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren /verksamhetens kostnader, %	1,6	2,3	1,9	1,8	2,1
Soliditet inkl. samtl pensionsförpliktelser och löneskatt, %	-3	2	-26	-3	-1
Primärkommunal skattesats, kr	21,41	21,71	21,55	22,08	20,78
Kassalikviditet, %	62	78	85	100	85
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-16	-8	-10	-6	-6
Budgetavvikelse verks. nettokostnader /verksamh:s kostnader, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,6	-0,4

1) Medelvärde av de 44 kommunerna i de fyra länen Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten

2) Genomsnittet av ca 110 granskade kommuner som använder finansiella profiler

Västra Götaland och Örebro redovisade återigen det starkaste resultat

Det län som redovisade starkast genomsnittligt resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader under 2007 var Västra Götaland och Örebro med 1,7%. Av de övriga länen, låg Övre Norrlands länen på ett resultat på 1,4% och Jönköping låg på 1,1%. Totalt redovisade riket ett resultat på ca 1,6%.

Svårt att jämföra skattefinansieringsgraden av investeringar

Skattefinansieringsgrad av investeringar är inte helt lätt att jämföra mellan länen, eftersom höga och låga extremvärden hos enskilda kommuner påverkar genomsnittet. Om till exempel en kommun ett år har mycket låga investeringar och samtidigt ett bra resultat, kan kommunen nå ett värde på flera hundra procent. Detta slår mot genomsnittet. Om man bortser

från detta kan dock konstateras att Västra Götaland och Övre Norrlands länen hade högst skattefinansieringsgrad av investeringarna under 2007. I Norrland finns dock ett antal kommuner som har extremt höga värden som drar upp snittet.

Högst soliditet i Västra Götalands län

Västra Götalands län med 2% låg i topp när det gällde soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt. I Jönköping och i Övre Norrland låg den på -3%. Klart lägst soliditet har Örebro län med -26%. I länet finns dock några kommuner med väldigt svag soliditet som drar ner snittet. Totalt i riket uppgick soliditeten till -1%.

Likviditeten varierar mellan länen

Kassalikviditeten varierade mellan länen. Starkast likviditet hade Övre Norrland med ett genomsnitt på 100%. Därefter

följde Örebro med 85%, Västra Götaland med 78% och Jönköping med 62%. Totalt gör det 85% i riket. I samtliga län skedde en liten förbättring av den genomsnittliga likviditeten jämfört med 2005.

Sammanfattningsvis

En översiktlig analys visar återigen att kommunerna i Västra Götaland i genomsnitt förefaller ha en något starkare resultatnivå och ett lite starkare finansiellt handlingsutrymme än kommunerna i Jönköping, Örebro och Övre Norrland. Dessa tre län förefaller dock vara jämbördiga finansiellt, förutom att den kortsiktiga betalningsberedskapen är något starkare i Övre Norrland och den långsiktiga handlingsberedskapen i Örebro län är något svagare.

Kommunforskning i Västsverige är en forskningsorganisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten utgår ifrån ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting i Västsverige och Göteborgs universitet. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö vid Göteborgs universitet.

KFi bedriver idag en omfattande forskningsverksamhet framför allt inom områdena ekonomistyrning, finansiell analys, organisationsförändring och effektivitetsbedömning.

KommunForsk

Pilgatan 19a • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00 • Fax 031-786 59 09
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se